

Ενημερωτικό του αιρετού στο ΚΥΣΔΕ
Νεκτάριου Κορδή
εκλεγμένου με το ψηφοδέλτιο των
Συνεργαζόμενων Εκπαιδευτικών Κινήσεων

Θέμα: Η Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση στην Ελλάδα το 2017

Συναδέλφισσες, συνάδελφοι,

Σε συνέχεια των παλαιότερων ενημερωτικών για τις επιπτώσεις της κρίσης στην εκπαίδευση <http://tinyurl.com/yd23fl89> σας παραθέτω κάποια νέα στοιχεία:

1. Ένα πρώτο μεγάλο πρόβλημα που σχετίζεται και με την οικονομική κρίση είναι η σοβαρή **μείωση του αριθμού των γεννήσεων**. Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ από 100.371 γεννήσεις το 2012, το 2016 είχαμε μια μείωση κατά 7,5% φτάνοντας στις 92.898. Ο Δείκτης γήρανσης του πληθυσμού από 132,9 το 2011 παρουσίασε μια αύξηση 9,5% για να φτάσει το 2015 στο 145,5%. Ο δείκτης γήρανσης είναι η αναλογία γεροντικού πληθυσμού (ηλικίας 65 ετών και άνω) προς τον ηλικιακά νεότερο (0-14 ετών). Είναι χαρακτηριστικό ότι η υπογεννητικότητα που ακολούθησε μετά το ξέσπασμα της κρίσης και συνεπώς η μείωση του μαθητικού πληθυσμού, είναι ήδη ορατή στην προσχολική εκπαίδευση και περνά σταδιακά και στην πρωτοβάθμια. Το σχολικό έτος 2008/2009 οι εγγεγραμμένοι μαθητές στα Γυμνάσια ήταν 341.315 και στα Λύκεια 241.726. Το σχολικό έτος 2014-2015 ο αντίστοιχος αριθμός για τα Γυμνάσια ήταν 312.494 (**μείωση 8,45%**) και για τα Λύκεια 238.134 (**μείωση 1,05%**).

2. Σύμφωνα με την έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την εκπαίδευση στην Ελλάδα (2017), **εντός των επόμενων 10 ετών ο αριθμός των παιδιών ηλικίας 5 ετών (ηλικία έναρξης της υποχρεωτικής σχολικής φοίτησης) αναμένεται να μειωθεί κατά 27%! Κατά την ίδια περίοδο το ποσοστό των μαθητών ηλικίας 7-14 ετών θα μειωθεί κατά ποσοστό άνω του 17%! Στην ηλικιακή ομάδα 15-19 ετών και σε ορίζοντα 20 ετών προβλέπεται μια μείωση κατά 23% σε σύγκριση με το 2017.**

3. **Οι σχολικές μονάδες** με βάση τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ το 2008/9 για μεν τα Γυμνάσια ανέρχονται σε 1968 με 51.858 εκπαιδευτικούς, για δε τα Λύκεια σε 1367 με 30.683 εκπαιδευτικούς. Κατά το σχολικό έτος 2014/15 τα αντίστοιχα μεγέθη για τα Γυμνάσια είναι 1717 (μείωση κατά 12,7%) και για Λύκεια 1213 (μείωση κατά 11,2%). Σε σχέση με τους εκπαιδευτικούς κατά το σχολικό έτος 2014/15 στα Γυμνάσια εργάζονται 35.668 (μείωση κατά 31,2%) και στα Λύκεια 21.850 (μείωση κατά 28,7%)!

4. Το σχολικό έτος 2008/9 είχαμε συνολικά 185.917 εκπαιδευτικούς και αυτή τη στιγμή έχουμε 142.088. **Έχουμε συνεπώς μια συνολική μείωση των εκπαιδευτικών από το 2008 κατά 43.829 που αντιστοιχεί σε ποσοστό μείωσης 23,6%!**

5. **Οι υπηρετούντες με όλες τις σχέσεις εργασίας στη Δευτεροβάθμια είναι 65825 εκπαιδευτικοί (myschool).** Στην Περιφέρεια Αν. Μακεδονίας & Θράκης εργάζονται 3644 εκπαιδευτικοί, στην Αττική 19540 εκπαιδευτικοί (**29,7% των υπηρετούντων**), στο Βόρειο Αιγαίο 1613, στη Δυτική Ελλάδα 4561, στη Δυτική Μακεδονία 2155, στην Ήπειρο 2366, στη Θεσσαλία 5089 (**7,73% των υπηρετούντων**), στα Ιόνια Νησιά 1578, στην Κεντρική Μακεδονία 11722 (**17,8% των υπηρετούντων**), στην Κρήτη 4470, στο Νότιο Αιγαίο 2454, στην Πελοπόννησο 3395 και τέλος στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας 3268 εκπαιδευτικοί.

6. Μεταξύ των υπηρετούντων οι 16523 είναι Φιλολόγοι (**25,1% των εκπαιδευτικών**), ακολουθούν οι Μαθηματικοί με 7450 (**11,31%**), οι καθηγητές Φυσικών Επιστημών συνολικά με 7954 (**12,08%**) και τέλος οι εκπαιδευτικοί Ξένων Γλωσσών (ΠΕ05,06,07,34) με 6085 (**9,24%**). **Συνεπώς το 57,73% των εκπαιδευτικών κατανέμεται στους κλάδους αυτούς.**

7. Οι **ελαστικές μορφές εργασίας** αυξάνονται συνεχώς στη Δημόσια εκπαίδευση! Το σχολικό έτος 2011/12 το ποσοστό των αναπληρωτών επί των μονίμων εκπαιδευτικών ήταν 8% για να φτάσουμε σήμερα σχεδόν στο 11%! Οι προσλήψεις αναπληρωτών το 2014-15 ήταν 5164 εκπαιδευτικοί, το 2015-16 ήταν 6162, το 2016-17 ήταν 6007 και μέχρι τις 15/11/2017 ήταν 5925 εκπαιδευτικοί. **Μεταξύ των αναπληρωτών το 18,5% αυτών υπηρετεί στην Αττική, το 12,85% στην Κεντρική Μακεδονία, το 12,23% στην Κρήτη, το 10,6% στο Νότιο Αιγαίο και τέλος το 7,61% στην Αν. Μακεδονία & Θράκη.**

8. Με βάση τα στοιχεία της eurostat η **προσδοκώμενη διάρκεια σπουδών** στην Ελλάδα το 2008 ήταν τα 17,3 έτη (όσο και ο Μ.Ο της Ε.Ε.) και το 2012 έφτασε τα 18,3 έτη (με το Μ.Ο της Ε.Ε. στα 17,6 έτη). Η προσδοκώμενη διάρκεια σπουδών αντιστοιχεί στα προσδοκώμενα έτη εκπαίδευσης κατά τη διάρκεια της ζωής ενός ατόμου και υπολογίζεται αθροίζοντας τα ποσοστά εγγραφών για κάθε έτος ηλικίας από την ηλικία των 5 ετών και άνω. Η Φινλανδία είχε το 2012 την υψηλότερη τιμή με 20,5 έτη και ακολουθούσε η Σουηδία με 19,9 έτη ενώ η Κύπρος με 14,9 έτη έχει τη χαμηλότερη.

9. Ένα πολύ σημαντικό και θετικό στοιχείο για το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα είναι το ποσοστό της **πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου**. Το 2007 το ποσοστό ήταν 15,2% και το 2016 μειώθηκε στο 6,2%. Το ποσοστό αυτό κατανέμεται στο 7,1% για τα αγόρια και 5,3% για τα κορίτσια (ΕΛΣΤΑΤ). Ο Μ.Ο της μαθητικής διαρροής για την Ε.Ε. των 28 είναι στο 10,7%! Οι γηγενείς που εγκαταλείπουν πρόωρα την εκπαίδευση στην Ελλάδα το 2016 ήταν 5,5% (9,8% Μ.Ο της Ε.Ε.) και οι γεννημένοι στο εξωτερικό στο 18,1% (19,7% Μ.Ο της Ε.Ε.). Τα ποσοστά μαθητικής διαρροής διαφέρουν ανάλογα με τον τύπο του σχολείου και την περιοχή. Μεγάλο ποσοστό του πληθυσμού μεταναστών μαθητών εισέρχεται στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (ΕΕΚ), που αποτελεί τον τομέα που χαρακτηρίζεται από το υψηλότερο ποσοστό σχολικής διαρροής (11%), σύμφωνα με στοιχεία που συγκέντρωσε το παρατηρητήριο μαθητικής διαρροής του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής (ΙΕΠ). Η περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, μια περιφέρεια με σημαντικούς πληθυσμούς μειονοτήτων και μεταναστών, καταγράφει τα υψηλότερα ποσοστά μαθητικής διαρροής στη χώρα. (Ευρωπαϊκή Επιτροπή 2014). Σύμφωνα με στοιχεία του Υπουργείου Παιδείας, το 2017 υπάρχουν περισσότερα από **20000 παιδιά προσφύγων στην Ελλάδα**, εκ των οποίων το 48% είναι σε ηλικία εκπαίδευσης (4-15 ετών) και το 12% σε προσχολική ηλικία.

10. Την **τριτοβάθμια εκπαίδευση** στην Ελλάδα το 2016 ολοκληρώνει το 42,7% των νέων ηλικίας 30-34 ετών (**μόλις 26,3% το 2007**). Το ποσοστό αυτό κατανέμεται στο 36,2% για τα αγόρια και 48,8% για τα κορίτσια (ΕΛΣΤΑΤ). Ο αντίστοιχος Μ.Ο. στην Ε.Ε είναι 39,1%. Τα επίπεδα απασχόλησης των πρόσφατων αποφοίτων έχουν αυξηθεί αλλά εξακολουθούν να είναι πολύ χαμηλά. Στο πλαίσιο της διαρκούς οικονομικής κρίσης, η συνολική **ανεργία** εξακολουθεί να είναι η υψηλότερη στην ΕΕ με ποσοστό 23,6 % το 2016, η δε ανεργία των νέων (ηλικίας 15-24 ετών) ανέρχεται σε 47,3 %. Όσον αφορά το ποσοστό των νέων (ηλικίας 15-29 ετών) εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης, το οποίο ανήλθε σε 22,2 % το 2016, ήταν το δεύτερο υψηλότερο μετά τη Βουλγαρία. Παράλληλα μεγάλο ποσοστό (40,2%) των αποφοίτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ηλικίας 25-34 ετών απασχολούνται σε θέσεις εργασίας με

κατώτερες απαιτήσεις από το επίπεδο εκπαίδευσης που έχουν ολοκληρώσει (CEDEFOP 2017).

11. Σε σχέση με την **ηλικιακή επιβάρυνση των εκπαιδευτικών** στην Ελλάδα της κρίσης, είναι χαρακτηριστικό ότι η έκθεση της Ευρ. Επιτροπής αναφέρει ότι το 49% των εκπαιδευτικών στην Α/θμια είναι άνω των 50 ετών, ενώ λιγότεροι από 1% είναι κάτω των 30 ετών. Για τη Β/θμια το 39% των εκπαιδευτικών έχουν ηλικία από 40-49 ετών. Το 2014 ο Μ.Ο των υπηρετούντων στα Γυμνάσια ήταν τα 46,3 έτη, στα Γενικά Λύκεια τα 47,5 έτη και στα ΕΠΑΛ τα 45,7 έτη (ΚΑΝΕΠ 2017). Σας υπενθυμίζω ότι η μέση τιμή της ηλικίας όλων των μονίμων εκπαιδευτικών στη Δ.Ε. είναι τα 49,2 έτη και η αντίστοιχη τιμή όλων των υπηρετούντων (και των αναπληρωτών) τα 48 έτη!

12. Λόγω των δυσμενών οικονομικών και κοινωνικών συνθηκών και της έλλειψης ευκαιριών, η Ελλάδα αντιμετωπίζει **σοβαρή εκροή ατόμων με υψηλού επιπέδου δεξιότητες**. Το 2015 έφυγαν από την Ελλάδα 109.351 άτομα, σχεδόν τα διπλάσια από εκείνα που εισήλθαν, συνεχίζοντας με τον τρόπο αυτό την τάση καθαρής εξερχόμενης μετανάστευσης λόγω της οικονομικής κρίσης.

13. Το εκπαιδευτικό σύστημα αντιμετωπίζει πολλές δυσκολίες λόγω του χαμηλού επιπέδου **δημόσιας χρηματοδότησης**. Οι κρατικές δαπάνες για την εκπαίδευση ανήλθαν στο 4,3 % του ΑΕΠ το 2015 και υπολείπονταν του μέσου όρου της ΕΕ (4,9 %). Έντονη μείωση είναι επίσης αισθητή στο ποσοστό των εκπαιδευτικών δαπανών σε σχέση με τις συνολικές κρατικές δαπάνες που κινήθηκαν από 8,7 % το 2014 σε 7,8 % το 2015, το χαμηλότερο ποσοστό μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ.

14. Σχετικά με τις **παραιτήσεις εκπαιδευτικών** υπενθυμίζουμε ότι **την 7ετία 2010-2016 είχαμε συνολικά 19018 αποχωρήσεις από τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση**. Πιο αναλυτικά το 2010 είχαμε 2839 αποχωρήσεις, το 2011 3503, το 2012 3186 αποχωρήσεις, το 2013 3442, το 2014 3235, το 2015 είχαμε 1638 αποχωρήσεις εκπαιδευτικών και τέλος το 2016 977 αποχωρήσεις εκπαιδευτικών. **Το 2017 μέσω ΚΥΣΔΕ έχουν παραιτηθεί 56 εκπαιδευτικοί και μέσω ΔΔΕ μέχρι τις 31 Αυγούστου 404. Συνεπώς έχουμε 460 παραιτήσεις συνολικά!** Ένα σοβαρό ζήτημα που έχει προκύψει με το νέο ασφαλιστικό είναι ότι **μετά την 1.1.2022 δεν θα ισχύουν οι μεταβατικές διατάξεις για τη θεμελίωση δικαιώματος σύνταξης και όλοι οι εκπαιδευτικοί θα συνταξιοδοτούνται πλέον σε ηλικία 67 ετών ή με τη συμπλήρωση 40 ετών ασφάλισης και του 62ου έτους της ηλικίας τους**. Με την τάση που έχει ο αριθμός των συνολικών παραιτήσεων, αρκετοί εκπαιδευτικοί σε λίγα χρόνια θα έχουν σχεδόν 50 χρόνια διαφορά ηλικίας με τους μαθητές τους! Μέσα στα πλαίσια αυτά θα πρέπει να αναγνωριστεί η ιδιαιτερότητα του επαγγέλματος και να μειωθούν τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης. **Το αίτημα για πλήρη σύνταξη με 30 χρόνια εργασίας, ώστε να ανανεωθεί το έμπυχο δυναμικό της εκπαίδευσης, να δημιουργηθούν νέες θέσεις εργασίας και να αμβλυνθεί το οξύ πρόβλημα της ανεργίας των νέων εκπαιδευτικών, παραμένει πάντα στην πρώτη γραμμή!**

Με συναδελφικούς – αγωνιστικούς χαιρετισμούς
Αθήνα 18/11/2017

Νεκτάριος Κορδής,
αιρετό τακτ. μέλος του ΚΥΣΔΕ
(τηλ.: 6977513534, 6932600870
ηλ. δ/ση: nekordis@yahoo.gr
<http://nekordis64.blogspot.gr>)

Άκης Λουκάς
αιρετό αναπλ. μέλος του ΚΥΣΔΕ
(τηλ.: 6974320189,
ηλ.δ/ση: loukasevangelos@gmail.com)

*εκλεγμένων με το ψηφοδέλτιο των
Συνεργαζόμενων Εκπαιδευτικών Κινήσεων*